

Ποιός έγραψε τους Χαιρετισμούς της Υπεραγίας Θεοτόκου;

/ [Ορθόδοξες Προβολές](#)

Οι Χαιρετισμοί της Παναγίας είναι ένα αριστούργημα της Βυζαντινής Υμνογραφίας. Είναι ένα Κοντάκιο, ένα σύνολο ύμνων με 24 μέρη, που έχουν αλφαβητική διάταξη. Αναφέρονται ανά ένα στην Παναγία και καταλήγουν με το <<χαίρε Νύμφη ανύμφευτε>> και ανά ένα στο Χριστό, που τελειώνουν με το <<Αλληλούϊα>>, που θα πει: Αινείτε τον Θεό, τον Κύριο.

Συγγραφέας του Ύμνου αυτού είναι ο Ρωμανός ο μελωδός, αν και κάποιοι μελετητές έχουν διαφορετική άποψη ως προς τον άνθρωπο που τον συνέταξε. Ο ύμνος δεν ήταν δυνατό να συνετέθη σε μία νύκτα. Άρα, μάλλον είχε συντεθεί νωρίτερα και μάλιστα θεωρείται ότι ψαλλόταν στο ναό της Παναγίας των Βλαχερνών στην αγρυπνία της 15ης Αυγούστου κάθε έτους. Απλώς, εκείνη την ημέρα ο ύμνος εψάλη «ορθοστάδην», ενώ αντικαταστάθηκε το ως τότε προοίμιο («Το προσταχθέν μυστικώς λαβών εν γνώσει») με το ως σήμερα χρησιμοποιούμενο «Τη υπερμάχω στρατηγώ τα νικητήρια», το οποίο έδωσε τον δοξολογικό και

εγκωμιαστικό τόνο στον ως τότε διηγηματικό και δογματικό ύμνο.

Το έτος 626μ.Χ. κι ενώ ο αυτοκράτορας Ηράκλειος βρίσκεται σε εκστρατεία στην Περσία, οι Άβαροι ήρθαν σε συνεννόηση με τους Πέρσες και πολιορκήσαν την Κωνσταντινούπολη. Η πόλη βρέθηκε σε πολύ δύσκολη θέση. Οι εχθροί γύρω πολλοί, ενώ μέσα ο στρατός ελάχιστος. Τη νύχτα της 7ης προς 8η Αυγούστου, κι ενώ οι Άβαροι ήταν προ των πυλών κι ετοιμάζονταν για την τελική επίθεση, ο Πατριάρχης Σέργιος περιέτρεχε τα τείχη της Πόλης με την εικόνα της Παναγίας της Βλαχερνίτισσας και ενεθάρρυνε το λαό στην αντίσταση. Τη νύχτα εκείνη, φοβερός ανεμοστρόβιλος, που αποδόθηκε σε θεϊκή αρωγή, δημιούργησε τρικυμία και κατέστρεψε τον εχθρικό στόλο, ενώ αντεπίθεση των αμυνομένων προξένησε τεράστιες απώλειες στους Αβάρους και τους Πέρσες, οι οποίοι αναγκάστηκαν να λύσουν την πολιορκία και να αποχωρήσουν άπρακτοι.

Την 8η Αυγούστου, η Πόλη είχε σωθεί από τη μεγαλύτερη ως τότε απειλή της ιστορίας της. Ο λαός, θέλοντας να πανηγυρίσει τη σωτηρία του, την οποία απέδιδε σε συνδρομή της Θεοτόκου, συγκεντρώθηκε στο Ναό της Παναγίας των Βλαχερνών. Τότε, κατά την παράδοση, όρθιο το πλήθος έψαλε τον από τότε λεγόμενο «Ακάθιστο Ύμνο» στην Παναγία, αποδίδοντας τα «νικητήρια» και την ευγνωμοσύνη του «τη υπερμάχω στρατηγώ».

«Τη υπερμάχω στρατηγώ τα νικητήρια,
ως λυτρωθείσα των δεινών ευχαριστήρια,
αναγράφω σοι η Πόλις σου Θεοτόκε.
Αλλ' ως έχουσα το κράτος απροσμάχητον,
εκ παντοίων με κινδύνων ελευθέρωσον,
ίνα κράζω σοι Χαίρε, Νύμφη ανύμφευτε».

Σύμφωνα όμως με άλλες ιστορικές πηγές, ο Ακάθιστος Ύμνος συνδέεται και με άλλα παρόμοια γεγονότα, όπως τις πολιορκίες και την σωτηρία της Κωνσταντινούπολης επί των Αυτοκρατόρων Κωνσταντίνου του Πωγωνάτου (673), Λέοντος του Ισαύρου (717-718) και Μιχαήλ Γ (860). Θεωρείται πιθανό η Παράδοση να έχει αλλοιώσει την ιστορική πραγματικότητα, ιδιαίτερα αυτό συμβαίνει κατά την εικονομαχική περίοδο όπου οι <<νικητές>> εικονολάτρες επιθυμούν να σβήσουν τα ίχνη της περιόδου αυτής.

Γενικό θέμα του ύμνου είναι ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, ο οποίος πηγάζει από την Αγία Γραφή και τους Πατέρες της Εκκλησίας και περιγράφει τα ιστορικά γεγονότα, αλλά προχωρεί και σε θεολογική και δογματική ανάλυσή του. Ο ύμνος συνδέθηκε με τη Μεγάλη Σαρακοστή, προφανώς επειδή στην περίοδο αυτή της νηστείας εμπίπτει πάντοτε η μεγάλη γιορτή του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου. Είναι η μόνη μεγάλη γιορτή, που λόγω του πένθιμου χαρακτήρα της Σαρακοστής,

στερείται προεορτίων και μεθεορτίων. Αυτήν ακριβώς την έλλειψη έρχεται να καλύψει η ψαλμωδία του Ακάθιστου Ύμνου, τμηματικά κατά τα απόδειπνα των Παρασκευών. Ο Ακάθιστος Ύμνος έγινε κάτι σαν Εθνικός Ύμνος της Εκκλησίας και του Γένους μας Συμβολίζει την Πίστη και την Πατρίδα. Χίλια διακόσια χρόνια μετά τους υπερασπιστές της Πόλης, κατά το μεγάλο ξεσηκωμό του Γένους, οι επαναστατημένοι ραγιάδες, κρατώντας το νήμα της Ιστορίας, θα ψάλλουν τον Ακάθιστο Ύμνο, ζητώντας τη βοήθεια της Παναγιάς.